

STRATEGI FOR ARBEIDET MED KUNSTIG INTELLIGENS

Mars 2024

Innhold

Overordnet mål og om strategien	3
Eksternt: Hva vil vi oppnå og hvordan skal vi oppnå det?	5
Internt: Hvordan påvirker kunstig intelligens Datatilsynet, og hvilke grep bør vi ta?	8

Overordnet mål og om strategien

Kunstig intelligens (KI) er på full fart inn i alle norske virksomheter, og vil påvirke samfunnet vårt i årene fremover.

Utvikling og bruk av KI krever i mange tilfeller omfattende og inngripende behandling av personopplysninger. For å få til en ansvarlig utvikling og bruk av KI som ivaretar enkeltindividets rettigheter og samfunnets verdier, er det viktig å ta hensyn til personvernet fra start. Personvern henger tett sammen med andre grunnleggende rettigheter og friheter i et demokratisk samfunn, som ytringsfrihet og diskrimineringsvern.

Datatilsynet skal ta i bruk virkemidlene våre på en måte som legger til rette for innovativ bruk av KI, og som ivaretar personvernet med følgende overordnede målsetting:

Datatilsynet skal bidra til ansvarlig utvikling og bruk av kunstig intelligens

Om strategien

Denne strategien støtter opp under [Datatilsynets strategi for 2024-2026](#), og visjonen og de strategiske innsatsområdene som omtales der. Spesielt relevant er også innsatsområdet som er rettet mot virksomheter, der Datatilsynet har som mål å bidra til godt operasjonelt og funksjonelt personvern.

KI-strategien skal bidra til at tilsynet har en koordinert og enhetlig tilnærming til kunstig intelligens – både internt i egen drift og eksternt ut mot samfunnet.

Hvilke effekter vil vi at strategien skal ha?

- Strategien skal gi en praktisk koordinering av KI-relevante henvendelser og aktiviteter i Datatilsynet.
- Strategien gir retning for arbeidet vårt med KI i virksomhetsplanleggingen, saksbehandlingen, veiledningen og bruken av IT-verktøy.
- Strategien skal bygge et kompetent og målrettet tilsyn på KI-området.
- Strategien skal forbedre effektivitet og kvalitet i arbeidet vårt.

Den overordnede målsettingen er operasjonalisert i flere delmål. Disse delmålene er delt inn i to kategorier. Den første kategorien inneholder utadrettede mål, mens den andre delen inneholder mål for Datatilsynets interne drift.

Strategien skal oppdateres ved behov og revideres årlig. Datatilsynet har en egen KI-gruppe som har en koordinerende funksjon, og som også skal bidra til at målene følges opp i organisasjonen, samt at alle ansatte kjenner innholdet i strategien.

Eksternt: Hva vil vi oppnå og hvordan skal vi oppnå det?

De første fire delmålene beskriver hvordan vi skal jobbe **eksternt** med ansvarlig utvikling og bruk av kunstig intelligens.

Delmål 1: Aktivt bruke virkemidlene våre til å bidra til ansvarlig utvikling og bruk av KI

Personopplysningsloven med forordning gir Datatilsynet en rekke virkemidler og oppgaver som kan bidra til ansvarlig bruk av KI. Datatilsynet skal bruke disse på en strategisk og effektiv måte for å oppnå best mulig personvern ved utvikling og bruk av slik teknologi.

Datatilsynet skal bruke følgende virkemidler:

1. **Veiledning:** Kartlegge veiledningsbehovet blant norske virksomheter, og tilby praktisk og målrettet veiledning om ansvarlig utvikling og bruk av KI i kanalene våre: veiledningsmøter, veiledningstjenesten, nettsider, foredrag og lignende. Se eget mål under «Om sandkasse».
2. **Egeninitierte tilsyn og saksbehandling:** Gjennomføre hendelsesbaserte eller risikobaserte tilsyn og saksbehandling av løsninger som bruker KI. Prioritere tilsyn og saker som har stor effekt for enkeltpersoner eller samfunnet for å skape presedens, og som grunnlag for veiledning.
3. **Kommunikasjon:** Være en tydelig personvernstemme i KI-debatten. Kommunisere praktisk og prinsipiell informasjon som bidrar til at virksomheter kan få til personvernvennlig KI i praksis, og at enkeltpersoner kjenner til personvernutfordringer og personvernrettighetene sine.

Delmål 2: Lære og dele erfaringer fra sandkassen

Datatilsynets sandkasse er en dialogbasert veiledningskanal der vi jobber tett med virksomheter for å få til godt personvern i innovasjons- og digitaliseringsprosjekter. Sandkassen er et viktig verktøy for å avklare spørsmål og finne praktiske personvernløsninger ved bruk av KI. Sandkassen skal bidra til bedre regelverksforståelse og kompetansebygging både i virksomheter og internt i tilsynet, samt bidra til bedre forståelse for KI hos de som skal bruke løsningene (innbyggere/samfunnet).

Datatilsynet skal:

1. velge ut prosjekter med KI-tematikk som vi vet at norske virksomheter trenger hjelp til, og der vi selv kan lære og utforske temaer som vi tror blir relevante fremover.
2. få mest mulig ut av læringen fra sandkassen.
 - a. Eksternt: formidle læringen til relevante målgrupper.
 - b. Samfunnet: bidra til at de som skal bruke KI-løsninger forstår hvordan personopplysninger blir brukt og kjenner rettighetene sine.

Delmål 3: Samarbeide med eksterne partnere for å heve kvaliteten i eget arbeid og nå ut til relevante målgrupper

Samarbeid med ekstern fagkompetanse er essensielt for å bidra til å øke kvaliteten i arbeidet vårt og for å nå ut med informasjon til rett målgruppe. Det er mange aktører, både i privat og offentlig sektor, som jobber med KI.

Datatilsynet skal være orientert om hva som skjer og ha dialog med nøkkelaktører for å sikre at arbeidet vårt er relevant, og for å unngå dobbeltarbeid.

Eksempler på mulige samarbeidspartnere er kompetanseklwynger, akademia/forskning, andre offentlige organer, bransjer og andre datatilsynsmyndigheter.

Datatilsynet skal:

1. samarbeide med relevante nøkkelaktører innen KI for å sørge for god kvalitet på arbeidet vi gjør, og for å nå ut med arbeidet vårt til aktuelle målgrupper.
2. samarbeide med eksterne nøkkelaktører for å sikre at arbeidet og budskap i så stor grad som mulig er enhetlig og utfyllende i forhold til eksterne ressurser og initiativer.
3. holde oss orientert om relevant utvikling og initiativer på KI-feltet, og vurdere å henvise til eller oversette relevante eksterne ressurser som kan være til hjelp for norske virksomheter.

Delmål 4: Ha et aktivt forhold til ny lovgiving på KI-feltet

Det kommer mange nye lover og lovforslag fra EU som handler om kunstig intelligens og bruk av personopplysninger. Regler og rammeverk for bruk av KI diskuteres også i internasjonale fora som Norge er medlem av.

Nasjonalt utvikles og oppdateres sær- og sektorlovgivning med tanke på KI. Mange norske virksomheter opplever at regelverksbildet for bruk av personopplysninger er komplekst.

Datatilsynet skal:

1. informere og veilede virksomheter om hvordan nye eller oppdaterte KI-relevante lover henger sammen med pliktene i personopplysningsloven med forordning.
2. fange opp relevante lovprosesser, og bidra inn i disse (for eksempel gi høringsinnspill der det er aktuelt).
3. kontinuerlig vurdere hvilken rolle det er hensiktsmessig at Datatilsynet skal ha med tanke på relevant, ny lovgivning for å best mulig ivareta samfunnsoppdraget og unngå unødig fragmentering.

Internt: Hvordan påvirker kunstig intelligens Datatilsynet, og hvilke grep bør vi ta?

De neste fem delmålene beskriver hvordan Datatilsynet skal jobbe **internt** for å bidra til ansvarlig utvikling og bruk av KI i egen organisasjon.

Delmål 5: Bygge kompetanse om kunstig intelligens

For å kunne gi god veiledning og fatte korrekte avgjørelser på KI-området, er vi avhengige av å ha riktig kompetanse. Vi må også ha god forståelse av teknologien og hvordan personvernregelverket kommer til anvendelse.

Datatilsynet skal:

1. sørge for at de ansatte i tilsynet har grunnleggende kunnskap om kunstig intelligens og hvordan personvernregelverket regulerer utviklingen og bruk av KI-systemer.
2. sørge for at alle seksjonene har relevant dybdekunnskap på sine områder.
3. hente inn ekstern kompetanse ved behov for å løse oppgaver som vi selv ikke har spisskompetanse på, for eksempel i tilsynssammenheng.

Delmål 6: Sørge for god ansvarsfordeling og koordinering på tvers av organisasjonen

KI «treffer» Datatilsynet i form av lovprosesser, saker, veilednings- og foredragshenvendelser, forespørsler om samarbeid med mer. Vi forventer at behovet for informasjon om KI kommer til å øke fremover i takt med at teknologien tas i bruk og blir mer avansert.

Datatilsynet skal ha en helhetlig og koordinert tilnærming til dette feltet, der vi jobber effektivt på tvers av organisasjonen for å sikre kvalitet og struktur i arbeidet.

Datatilsynet skal:

1. håndtere saker og aktiviteter som berører KI i seksjonene der de tematisk hører hjemme. Linjeorganisasjonen er også ansvarlig for å følge opp KI-strategien i arbeidet sitt.
2. ha en tverrfaglig gruppe som hjelper linjeorganisasjonen med å operasjonalisere KI-strategien i praksis, koordinere aktiviteter på tvers og ved behov følge opp aktiviteter som ikke hører naturlig hjemme i linjen.
3. ha oversikt over KI-aktiviteter internt, og ha oversikt over intern kompetanse på området.

Delmål 7: Bruke KI-verktøy

Nasjonal strategi for kunstig intelligens sier at KI er et viktig verktøy for utvikling av en bærekraftig, effektiv og brukerrettet offentlig forvaltning. Datatilsynet er en liten organisasjon som kan dra stor nytte av effektivisering og automatisering. Ikke minst kan praktisk erfaring gjennom egen bruk av KI øke kompetansen på feltet generelt.

Datatilsynet skal

- ta i bruk KI-verktøy for å effektivisere og øke kvaliteten i oppgavene våre på en ansvarlig måte.

Delmål 8: Videreutvikle tilsynsmetodikk for KI

Datatilsynet skal føre kontroll behandling av personopplysninger – og det gjelder også når behandlingen skjer ved hjelp av KI. Datatilsynet har tilsynsmetodikk og erfaring med å gjennomføre tilsyn med generelle algoritmer. Vi har også utviklet kriterier for tilsyn spesifikt rettet mot KI.

Datatilsynet skal:

1. videreutvikle metoder og prosesser for tilsyn med bruk av KI
2. kartlegge behovet for intern og ekstern kompetanse (teknisk, juridisk og annet) for å kunne gjennomføre gode, relevante og effektive tilsyn.
3. utveksle erfaringer med nasjonale og internasjonale tilsynsaktører for å jobbe mest mulig effektivt og oppnå best mulig kvalitet i tilsynsarbeidet.

Delmål 9: Utarbeide intern veiledning og retningslinjer for bruk av KI

Det er hovedsakelig to situasjoner hvor de ansatte i Datatilsynet vil møte på KI:

- Når bruk av kunstig intelligens vurderes i saksbehandlingen eller i veiledning.
- Når det tas i bruk KI-verktøy internt.

For at de ansatte skal kunne løse disse oppgavene på en konsekvent og effektiv måte, må de ha tilgang til gode og klare veiledninger og retningslinjer.

Datatilsynet skal

1. utarbeide en intern kunnskapsbank med tilsynets avgjørelser og veiledning på ulike KI-relaterte tema.
2. utarbeide sjekklister/veiledning/rutiner for hvordan vi skal gå frem for å vurdere KI i ulike prosesser (tilsyn, klagebehandling eller ekstern veiledning). Disse skal vise hvilke spørsmål som må stilles eller vurderinger som må gjøres i ulike steg i en prosess.
3. utarbeide en rutine for hvordan de ansatte skal bruke KI-verktøy internt, hvilke verktøy som kan benyttes, hva de kan og ikke kan brukes til og hva slags informasjon som kan deles med KI-verktøy.

Besøksadresse:

Trelastgata 3, 0152 Oslo

Postadresse:

Postboks 458 Sentrum
0105 Oslo

postkasse@datatilsynet.no

Telefon: +47 22 39 69 00

datatilsynet.no

personvernbloggen.no